

Рекомендації Міжнародної наукової конференції «1000-річчя літописання і книжкової справи в Україні»

Враховуючи колосальне значення проблеми збереження та охорони всесвітньої культури й літописної і книжкової спадщини та духовних надбань людства, що мають непересічну вагу для його майбутнього, ми, учасники Міжнародної наукової конференції «1000-річчя літописання і книжкової справи в Україні», вважаємо за потрібне привернути увагу Президента України Леоніда Кучми, Уряду, Парламенту до необхідності захисту культурних і духовних цінностей, що знаходяться під загрозою зруйнування, унеможливлення збереження для наступних поколінь, розвитку, підтримки книги, книжкової справи в державі, що є одним із вирішальних факторів розвитку демократичних процесів і одним із обов'язкових гарантів незалежності України.

Літопис, книга ввібрали в себе духовні, інтелектуальні надбання попередніх поколінь і є об'єктивними, неупередженими свідками історії, багатих та різноманітних традицій. У цивілізованому динамічному процесі дедалі більше зростає загальнолюдська цінність пам'яток і, зокрема, тих, в яких людська думка відбита у вигляді Слова.

Саме тому необхідно сформувані основні принципи охорони, реставрації, збереження пам'яток у вигляді літописів, що одночасно є мовною й історичною та документною пам'яткою українського народу і народів, які історично проживають на території України.

Українське літописання, як і вся писемна та книжкова культура України, пов'язане з тисячолітньою традицією української державності й духовності. Книжкова справа зберегла національні витоки для багатьох поколінь нашого народу.

Величезна першоджерельна спадщина, що налічує мільйони документів і книжок, зберігається нині в бібліотеках, архівах та музеях України. Вона є надбанням національної і світової культури. Разом з тим лише невелика частина цих духовних скарбів залучена до наукового та культурного обігу. Сьогодні Україна вступила в новий історичний етап свого розвитку, період державотворення, коли, з одного боку, виникли умови для вільного духовного розвитку, а з другого - нарізла потреба формування сучасного національного світогляду, духовних засад розбудови держави.

Збереження та засвоєння нашої величезної рукописної та книжкової спадщини, переосмислення історичних шляхів і здобутків українського народу, залучення якнайширшого загалу українського суспільства до вивчення власних духовних скарбів є важливою проблемою, що стоїть перед світовою освітою, наукою та культурою України.

Визначаючи непересічну цінність рукописної і книжкової спадщини для розвитку національної й світової культури, розуміючи, що лише шляхом співпраці різних наукових, культурних та освітніх установ і закладів, підтримки з боку Президента та Уряду України можна зробити цю велику справу, наша конференція рекомендує основні заходи, які необхідно здійснити найближчим часом, а саме:

I. Проведення державної реєстрації та обліку пам'яток писемної і книжкової культури України, створення програми збереження цієї спадщини та страхового фонду копій, зокрема і на електронних носіях.

II. Започаткування бібліографічного репертуару найвидатніших першоджерел писемної та книжкової культури як складової національної бібліографії України, включення бібліографічних ресурсів у національні й світові комп'ютерні мережі.

III. Підготовка корпусу академічних видань з літописної спадщини та найвизначніших пам'яток української духовної культури, який може видаватися як у традиційному, так і в електронному вигляді, зокрема літопису Грабянки, Самовидця і Стрийковського.

IV. Підтримка розвитку загальнодержавної серії публікацій «Президентська бібліотека: духовні першоджерела України», що повинна складатися з найкращих зразків української духовності, створеної протягом тисячолітньої історії нашого народу, і стати доступною для кожного громадянина держави.

V. Секція літописання рекомендує:

- а) підготувати збірник наукових праць, присвячених літописанню на матеріалах конференції;
- б) підготувати біобібліографічний покажчик учених, які внесли значний вклад у розвиток українського літописання.

14 жовтня 1998 р.